

Όλα όσα θέλατε να μάθετε για τα «Αιολικά Πάρκα» στις προστατευόμενες περιοχές NATURA 2000*

* και δεν ξέρατε τι να ρωτήσετε

Κείμενα - Επιμέλεια:

Θανάσης Κούτσης, Ρούλα Τρίγκου, Αποστόλης Καλτσής

© Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία 2020

Θεμιστοκλέους 80, 10681 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 8228704 & 210 8227937
www.ornithologiki.gr

BirdlifeGreece

Ornithologiki

eoehos

Αντί προλόγου

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, ως Περιβαλλοντική Οργάνωση, υποστηρίζει τη σταδιακή απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, στο πλαίσιο μιας πολιτικής δραστικού περιορισμού της σπατάλης ενέργειας και υπό αυτό το πρίσμα προωθεί, ασχολείται και προβληματίζεται για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας από την πρώτη στιγμή.

Οι θέσεις της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ είναι καταγραμμένες με κάθε ευκαιρία και με κάθε αφορμή εδώ και πολλά χρόνια.

 Ένα παράδειγμα από το 2006:
Αιολικά Πάρκα: Οι θέσεις της Ορνιθολογικής

Στις 24 Μαΐου 2015, η Γενική Συνέλευση των μελών της Ελληνικής ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας ψήφισε, με συντριπτική πλειοψηφία, την παρακάτω απόφαση. Είναι η πιο ξεκάθαρη διατύπωση των θέσεων της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ για την ανάπτυξη των ΑΠΕ στον ελλαδικό χώρο:

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία αναγνωρίζει τη σημασία των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και υποστηρίζει την εκμετάλλευσή τους, αρκεί αυτή να γίνεται με τρόπο ο οποίος δεν θα επιβαρύνει ή βεβηλώνει το τοπίο και το φυσικό περιβάλλον. Οι διάφορες μορφές εκμετάλλευσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας -ΑΠΕ θα πρέπει να εγκαθίστανται, να δοκιμάζονται και ως εκ τούτου να εξελίσσονται τεχνολογικά και αισθητικά μόνο μέσα στα όρια του δομημένου περιβάλλοντος και σε μεγέθη που εντάσσονται αρμονικά σε αυτό.

Γιατί λοιπόν μια περιβαλλοντική οργάνωση, μαζί με πολλές άλλες, καθώς και με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, να στέκεται κριτικά απέναντι σε ορισμένες περιπτώσεις εγκατάστασης βιομηχανικών Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ενέργειας;

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν να δίνουμε τις απαντήσεις.

A. Κάτι τρέχει με τις ανεμογεννήτριες

? Τι είναι τα «Αιολικά Πάρκα»;

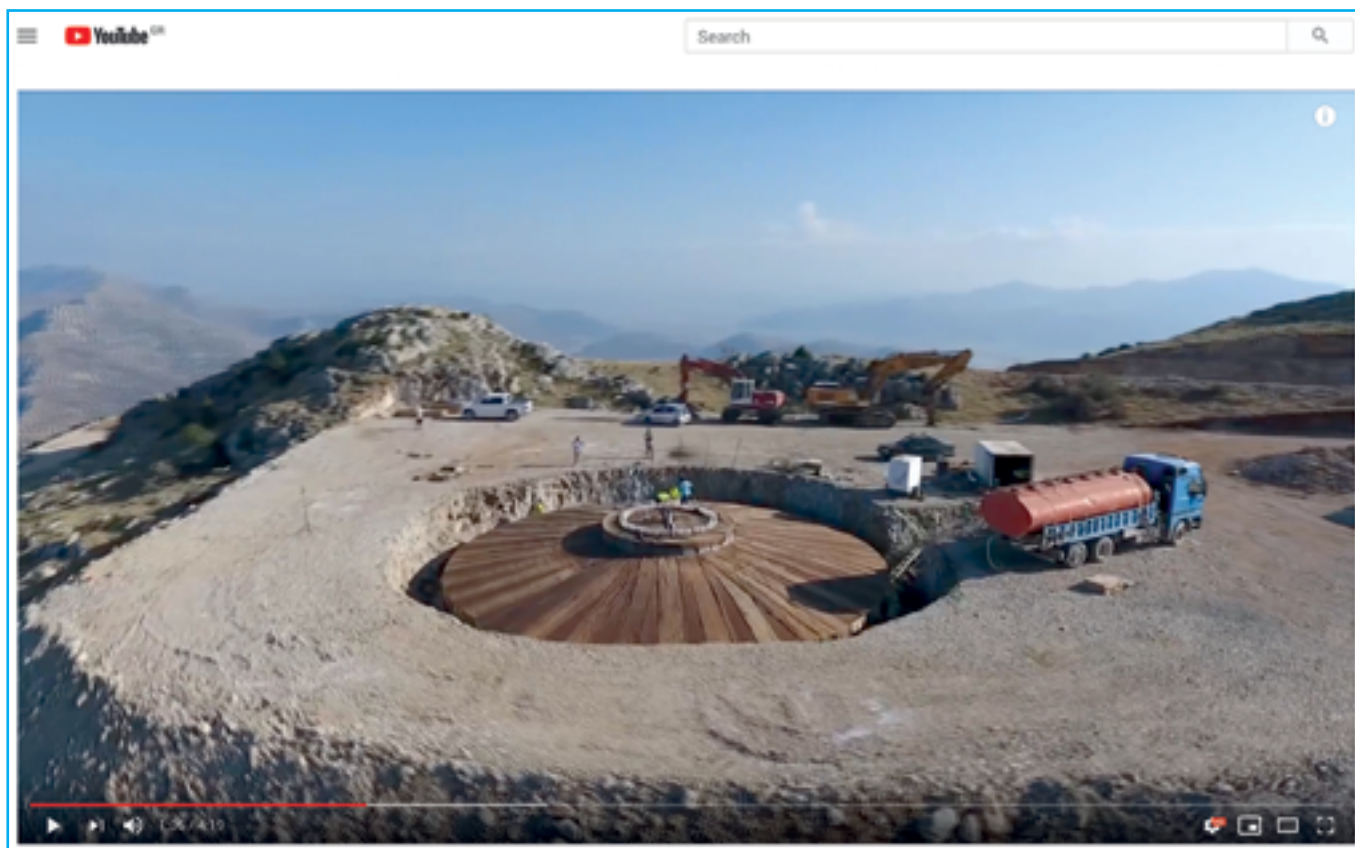
Η τυπική ονομασία τους είναι Αιολικοί Σταθμοί Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ). Είναι **βιομηχανικές εγκαταστάσεις** παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Αποτελούνται από:

- Έναν αριθμό ανεμογεννητριών, με τυπικό ύψος άνω των 120 μέτρων (περίπου όσο ένα κτίριο 25 ορόφων)
- Πυλώνες και καλώδια μεταφοράς ρεύματος
- Μετεωρολογικούς ιστούς
- Σταθμούς μετασχηματισμού
- Βοηθητικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων δρόμων (που συχνά ανοίγονται εξ αρχής) για τη μεταφορά και εγκατάσταση όλων αυτών των βαρέων και ογκωδών υλικών.

Πέρα δηλαδή από τα αναμφισβήτητα οφέλη τους, πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου ότι, όπως κάθε **βαριά βιομηχανική δραστηριότητα**, μια εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη βιοποικιλότητα, οι οποίες μεγεθύνονται όταν αυτή πραγματοποιείται σε περιοχές με υψηλή οικολογική και πολιτιστική αξία (όπως οι περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 και τα τοπία διεθνούς σημασίας).

 Δείτε ένα χαρακτηριστικό βίντεο από τις εργασίες εγκατάστασης ενός ΑΣΠΗΕ [ΕΔΩ](#)

© Ανέγερση ΑΣΠΗΕ στο όρος Λύρκειο (YouTube)

? Είναι οι ΑΣΠΗΕ ο βασικός πυλώνας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής;

Όχι. Οι ΑΣΠΗΕ είναι **μία** από τις εφαρμογές της αιολικής ενέργειας και η αιολική ενέργεια είναι **μία** από τις μορφές Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η ανάπτυξη των οποίων αποτελεί **έναν** από τους πυλώνες για τη μείωση των εκλυόμενων ποσοτήτων αερίων του θερμοκηπίου, ώστε να αντιμετωπιστεί το ανθρωπογενές σκέλος της κλιματικής αλλαγής.

Δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

1 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Αιολική ενέργεια

Ηλιακή ενέργεια

Γεωθερμία

Υδροηλεκτρική ενέργεια

Βιομάζα

- Οικιακές α/γ
- Kite wind power
- Α/γ χωρίς λεπίδες
- Α/γ κάθετου άξονα
- **ΑΣΠΗΕ**

2 Διαχείριση αποβλήτων

• Ανακύκλωση

• Επαναχρησιμοποίηση

• Κυκλική οικονομία

3 Εξοικονόμηση ενέργειας στην οικοδομή

4 Εξοικονόμηση ενέργειας στις μεταφορές

5 Περιορισμός της οικιακής κατανάλωσης ενέργειας

Όπως απεικονίζεται στον παραπάνω πίνακα, οι ΑΣΠΗΕ είναι ένας μόνο από τους πολλούς τρόπους παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η τεχνολογία προχωρά και, όσον αφορά τις ΑΠΕ, παρουσιάζονται λύσεις ολοένα πιο ευρηματικές και πιο κατάλληλες για τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας.

Με λίγα λόγια:

Δεν είναι απαραίτητη η σχεδόν απόλυτη πρόσδεση μιας χώρας στους ΑΣΠΗΕ για την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ.

? Τι είναι οι προστατευόμενες περιοχές NATURA 2000;

Το Δίκτυο **NATURA 2000** αποτελεί ένα συνεκτικό, οικολογικό σύνολο προστατευόμενων περιοχών στην Ευρώπη, τόσο χερσαίων όσο και θαλάσσιων.

Η διαμόρφωση και η λειτουργία του δικτύου NATURA 2000 βασίζεται στις δύο Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Φύση:

α. Η Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά του 1979 (2009/147/ΕΚ, πρώην 79/409/ΕΚ) θεσμοθετήθηκε με σκοπό την προστασία, τη διατήρηση και τη ρύθμιση της εκμετάλλευσης όλων των άγριων πουλιών στην Ε.Ε., καθώς και περιοχών που είναι σημαντικές γι' αυτά. Μέχρι σήμερα, με βάση αυτή την οδηγία έχουν χαρακτηριστεί στην ΕΕ περίπου 5.300 προστατευόμενες περιοχές γνωστές ως «Ζώνες Ειδικής Προστασίας» (**ΖΕΠ**).

β. Η Οδηγία για τους Οικοτόπους του 1992 (92/43/ΕΟΚ), προστατεύει τη βιοποικιλότητα στην Ε.Ε., μέσω της διατήρησης των φυσικών τύπων οικοτόπων και των αυτόχθονων ειδών φυτών και ζώων που αναφέρονται στα Παραρτήματά της. Σύμφωνα με αυτή, χαρακτηρίζονται προστατευόμενες περιοχές γνωστές ως «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης» (**ΕΖΔ**) για περίπου 1.500 σπάνια και απειλούμενα φυτά και ζώα και 230 τύπους οικοτόπων.

Τα κράτη-μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται υποβάθμιση οικοτόπων ή όχληση ειδών σε αυτές τις περιοχές, να θεσπίζουν μέτρα προστασίας και διαχείρισης και να παρακολουθούν την κατάσταση των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων.

Μία από τις ουσιώδεις διατάξεις της Οδηγίας είναι ότι **επιτρέπεται η υλοποίηση ενός έργου εντός περιοχής NATURA μόνο εφόσον υπάρχει βεβαιότητα ότι το έργο δεν θα παραβλέψει την ακεραιότητα του οικοτόπου. Αν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία, το έργο δεν επιτρέπεται να υλοποιηθεί.**

Αυτό σημαίνει ότι στις περιοχές NATURA αποκλείονται οικονομικές δραστηριότητες με «βαρύ» περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Αντίθετα, οι ήπιες δραστηριότητες (γεωργία, κτηνοτροφία, αναψυχή κ.ο.κ.) μπορούν με απλές ρυθμίσεις να είναι πλήρως συμβατές με τις περιοχές NATURA.

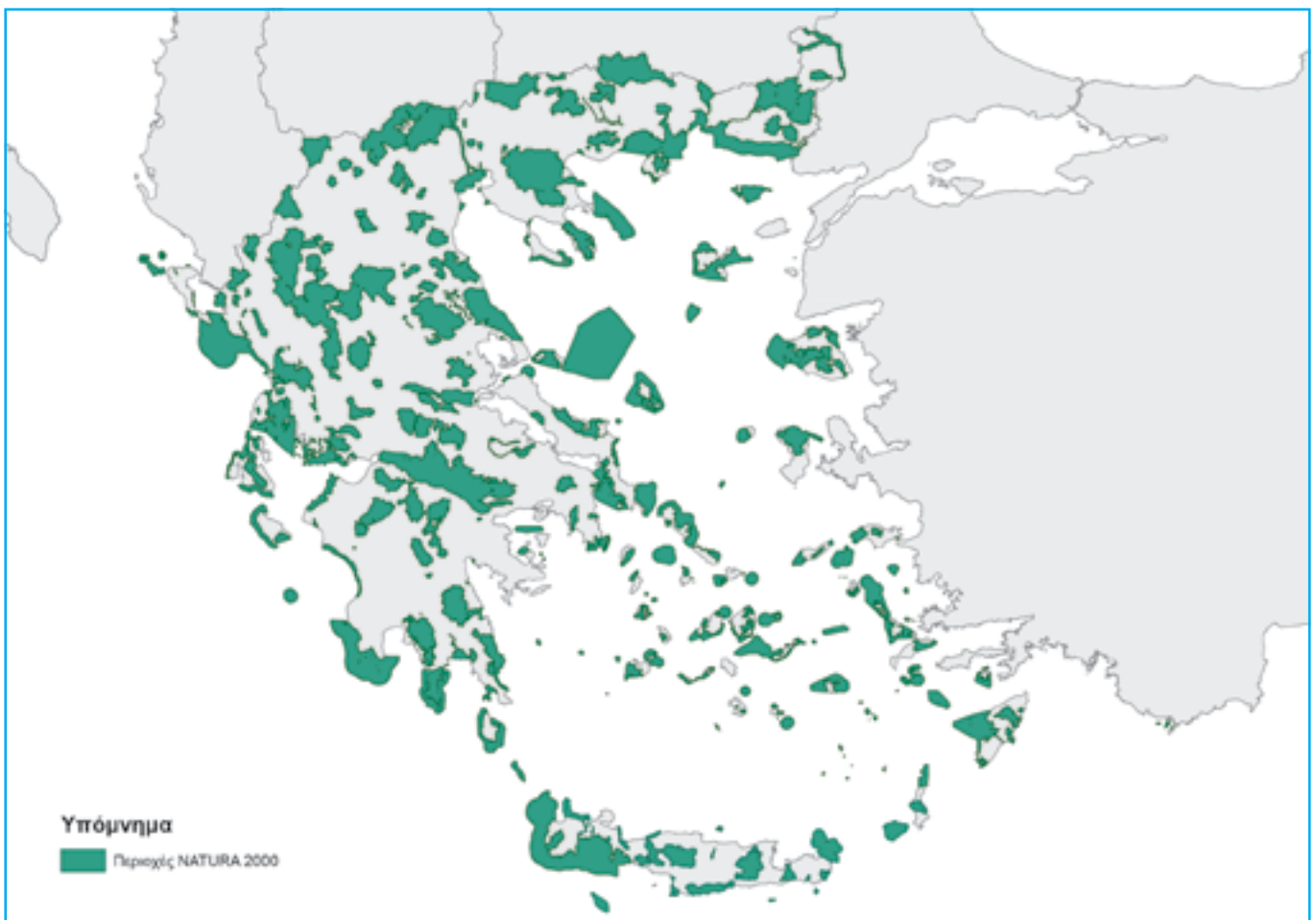

? Ποιο είναι το Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα;

Η Ελλάδα, λόγω της ιδιαίτερης θέσης και γεωμορφολογίας της, διαθέτει πλούσια και σπάνια πανίδα και χλωρίδα. Πολλά από αυτά τα είδη πρέπει να προστατευτούν επειδή είναι απειλούμενα, ευάλωτα, σπάνια ή/και ενδημικά και πολλές περιοχές επειδή φιλοξενούν **εξαιρετικής σημαντικότητας οικοτόπους**.

Με αυτή τη λογική έχουν προσδιορισθεί οι **ΖΕΠ** (Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα άγρια πουλιά) και οι **ΕΖΔ** (Ειδικές Ζώνες Διατήρησης για τους οικοτόπους και τα σπάνια είδη φυτών και ζώων που φιλοξενούν). Σε πολλές περιπτώσεις, οι Ζώνες αυτές αλληλοεπικαλύπτονται, ενώ 26 περιοχές είναι ταυτόχρονα **ΖΕΠ** και **ΕΖΔ**.

Έτσι, το ελληνικό Δίκτυο NATURA 2000 αποτελείται από **446 περιοχές**, οι οποίες καλύπτουν περίπου το **28% της χερσαίας και το 20% της θαλάσσιας έκτασης της χώρας**.

Σύνολο: 446 περιοχές, έκτασης 58.773 τ.χλμ.

Θαλάσσια έκταση: 22.576 τ.χλμ.

ΖΕΠ: 181, έκτασης 33.087 τ.χλμ.

ΕΖΔ: 239, έκτασης 33.873 τ.χλμ.

ΖΕΠ & ΕΖΔ ταυτόχρονα: 26, έκτασης 5.563 τ.χλμ.

Περισσότερα για το ελληνικό Δίκτυο NATURA 2000
στον ιστότοπο του [Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας](#)

Τι είναι οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά;

Οι **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ)** αποτελούν ένα διεθνές δίκτυο περιοχών που είναι ζωτικές για τη διατήρηση παγκοσμίως απειλούμενων ειδών, ενδημικών ειδών ή ειδών πουλιών που εξαρτώνται από τους συγκεκριμένους βιοτόπους για την επιβίωσή τους. Το δίκτυο αυτό φιλοδοξεί να εξασφαλίσει στα πουλιά κατάλληλους και επαρκείς τόπους για αναπαραγωγή, διαχείμαση ή στάση κατά μήκος των μεταναστευτικών διαδρόμων.

Οι περιοχές αυτές έχουν αναγνωριστεί με βάση επιστημονικά κριτήρια. **Στην Ελλάδα υπάρχουν 208 Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά.**

Στη χαρτογράφηση των ΣΠΠ βασίστηκε και η αντίστοιχη των Ζωνών Ειδικής Προστασίας του Δικτύου NATURA 2000. Κατά συνέπεια, **μεγάλο μέρος των ΣΠΠ της Ελλάδας βρίσκεται εντός περιοχών του Δικτύου NATURA 2000.**

Ωστόσο, και τα τμήματα των ΣΠΠ που δεν καλύπτονται από το Δίκτυο NATURA απολαμβάνουν το ίδιο καθεστώς προστασίας, όπως αποφάνθηκε το Συμβούλιο της Επικρατείας (αποφάσεις 1542/2017 και 1938/2019).

© Τάσος Σακούλης

Το Όρος Γράμμος (GR049) είναι μία από τις 208 Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά στην Ελλάδα

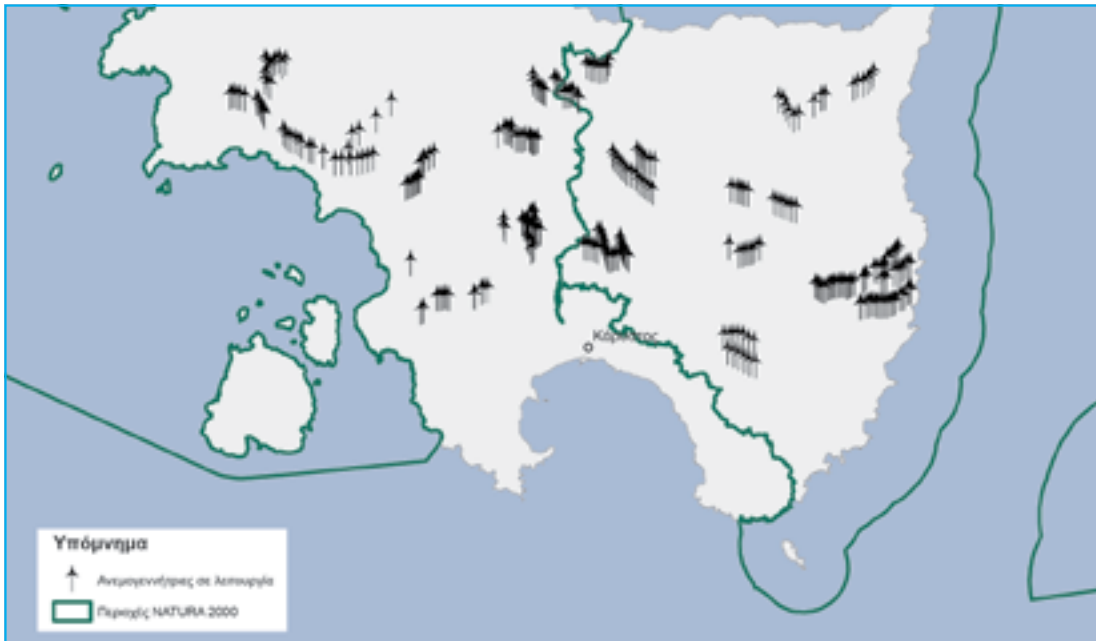
Περισσότερα για το δίκτυο ΣΠΠ στην Ελλάδα:
www.ornithologiki.gr/iba

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία υλοποιεί το πρόγραμμα αναγνώρισης, καταγραφής και παρακολούθησης των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά στην Ελλάδα, με στόχο την προώθηση των κατάλληλων μέτρων διατήρησης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το Πρόγραμμα των ΣΠΠ της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ είναι μέρος ενός ευρύτερου προγράμματος της BirdLife International (Important Bird Areas/IBAs), μια παγκόσμια πρωτοβουλία που στοχεύει στην καταγραφή και προστασία όλων των περιοχών που είναι ζωτικές για τη διατήρηση των πουλιών του πλανήτη.

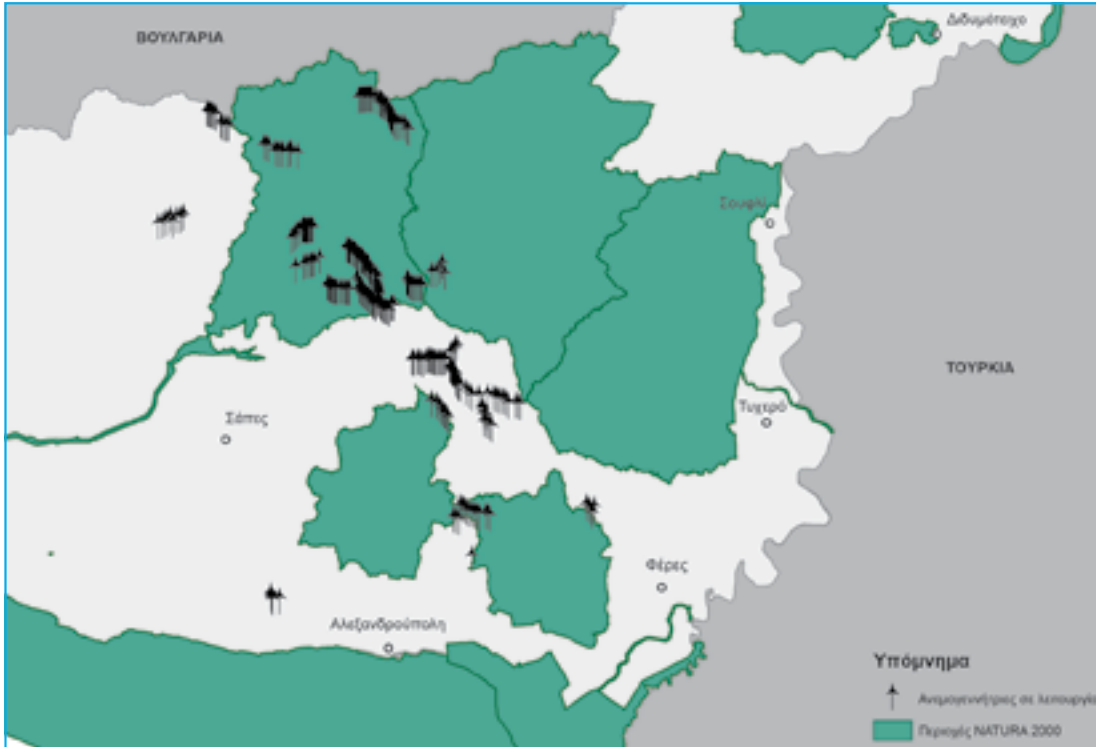
? Ποιο είναι το πρόβλημα;

Η συστηματική αδειοδότηση και εγκατάσταση βιομηχανικής κλίμακας Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας εντός προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000.

Ας δούμε τα δύο χαρακτηριστικότερα παραδείγματα αυτή τη στιγμή στον ελλαδικό χώρο:

Καρυστία, Νότια Εύβοια: Εγκατεστημένοι ΑΣΠΗΕ και όρια περιοχών NATURA 2000

Εβρος: Εγκατεστημένοι ΑΣΠΗΕ και όρια περιοχών NATURA 2000

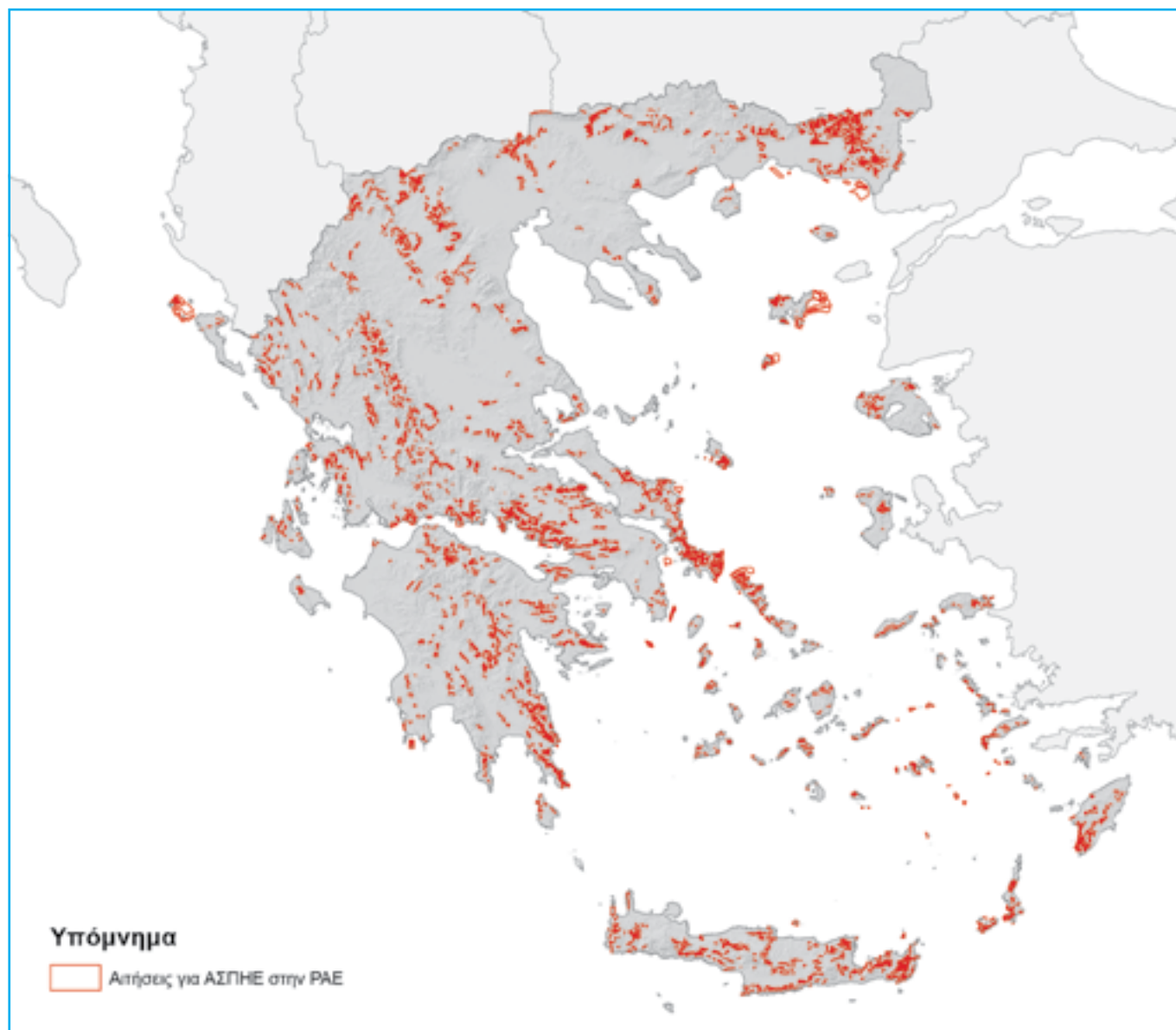

Οι εικόνες μιλούν μόνες τους:
Υπερσυγκέντρωση ανεμογεννητριών σε περιοχές με ευαίσθητα και προστατευόμενα οικοσυστήματα.

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η συνολική κατανομή των ΑΣΠΗΕ στον ελλαδικό χώρο, όπως φαίνεται στον παρακάτω χάρτη.

Βασισμένος στα **επίσημα στοιχεία της ΡΑΕ** (Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας), ο χάρτης παρουσιάζει τους ΑΣΠΗΕ σε κάθε στάδιο: τους εγκατεστημένους, τους αδειοδοτημένους προς εγκατάσταση και όσους έχουν λάβει άδεια παραγωγής.

Ακόμα κι αν γίνει η παραδοχή ότι αρκετοί από τους ΑΣΠΗΕ αυτούς δεν θα φτάσουν ποτέ σε στάδιο τελικής έγκρισης ή/και κατασκευής, για διάφορους λόγους, το κρίσιμο ζήτημα παραμένει: **η χωροθέτηση τους εκτείνεται σε όλα τα μήκη και πλάτη της μη δομημένης Ελλάδας, συχνότατα εντός ορίων των προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000.**

Σύνολο αδειοδοτημένων, σε κάθε φάση, και εγκατεστημένων ΑΣΠΗΕ στην Ελλάδα (Φεβρουάριος 2020)

? Έχουν οι ΑΣΠΗΕ επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000;

Υπάρχουν αδιάσειστα επιστημονικά στοιχεία, με βάση εκτεταμένες μελέτες και δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας, που δείχνουν ότι **οι ΑΣΠΗΕ εντός περιοχών NATURA θα έχουν επιβλαβείς συνέπειες για την ακεραιότητα των ευαίσθητων οικοτόπων και θα αποτελέσουν απειλή για τη βιοποικιλότητα:**

- **Αυξημένη θνησιμότητα για τα πουλιά** εξαιτίας των προσκρούσεων στους έλικες των ανεμογεννητριών, και ειδικά για ορισμένα κρίσιμωα απειλούμενα και προστατευόμενα είδη όπως το **Όρνιο**, ο **Μαυρόγυπας** και ο **Ασπροπάρης**. Το ίδιο ισχύει και για τα **χειρόπτερα (νυχτερίδες)**
- **Εκτοπισμός όχι μόνο για τα αρπακτικά πτηνά** αλλά και για άλλα προστατευόμενα είδη προτεραιότητας της άγριας πανίδας, όπως η **αρκούδα** και ο **λύκος**
- **Μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας προστατευόμενων ειδών** εξαιτίας της απώλειας ή/και κατάτμησης κρίσιμων θέσεων φωλεοποίησης
- **Απειλή για προστατευόμενα ενδημικά ή/και απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας** (όπως τα λεπιδόπτερα) από την ένταση και έκταση της βιομηχανικής κλίμακας δραστηριότητας εντός των προστατευόμενων περιοχών
- **Οι επιπτώσεις δεν προέρχονται μόνο από τη λειτουργία των ΑΣΠΗΕ, αλλά επίσης από τις βαριές κατασκευές που τους συνοδεύουν (συνοδά έργα)**, όπως μεγάλης έκτασης οδοποιία, δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος (τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις είναι εναέρια) κ.ά.

Ήδη από το 2010, η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία έχει καταθέσει μια καθ' όλα τεκμηριωμένη επιστημονική πρόταση από πλευράς Διατήρησης: την έκδοση **Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας.**

 Μπορείτε να τη διαβάσετε [ΕΔΩ](#)

Πρόκειται για μια κοινή πρόταση 172 επιστημονικών και περιβαλλοντικών φορέων, βασισμένη στη βήμα προς βήμα ανάλυση 5 κριτηρίων (με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία). Χρησιμοποιήθηκε η διαδικασία της χαρτογράφησης ευαισθησίας (sensitivity mapping) που ακολουθείται ανά τον κόσμο για τον ορθό χωροταξικό σχεδιασμό.

Κι όμως, αγνοήθηκε πλήρως από τη Διοίκηση όσον αφορά τη χωροταξική κατανομή των σχεδιαζόμενων ΑΣΠΗΕ.

© Κίνηση πολιτών για την προστασία βουνών Αττικής

Όρνιο © Νίκος Σαμαρτάκης

Silene holzmannii © Αποστόλης Καλπίτης

❓ Και γιατί να νοιαστούμε για τη βιοποικιλότητα;

Το πραγματικά επείγον ζήτημα είναι η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, μέσα από την όσο το δυνατό μεγαλύτερη παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ. Μάλλον θα έπρεπε να χαλαρώσουμε κάπως το καθεστώς προστασίας της Φύσης για να το πετύχουμε. Σωστά;

Όχι!

■ Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής πάει χέρι-χέρι με την προστασία της βιοποικιλότητας.

Η έκδοση **Το Ευρωπαϊκό Περιβάλλον: Κατάσταση και Προοπτικές 2020** είναι η πλέον πρόσφατη έκθεση της **Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος** (European Environment Agency) για τη μετάβαση σε μια Ευρώπη βιώσιμης ανάπτυξης και ανάσχεσης της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής.

Στην έκθεση αυτή τονίζεται, πέρα από κάθε αμφισβήτηση, ότι:

«Ο αντίκτυπος του ανησυχητικού ρυθμού απώλειας της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη είναι τόσο καταστροφικός όσο η κλιματική αλλαγή».

👁 Μπορείτε να διαβάσετε την πλήρη έκθεση (στα αγγλικά) στον ιστότοπο της **European Environment Agency**

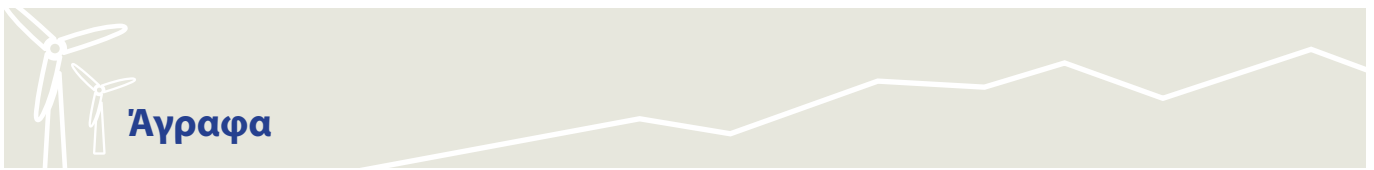
B. Κάποιες περιοχές κινδυνεύουν ΤΩΡΑ!

Σε αυτό το σημείο τίθεται ένα σοβαρό και επείγον θέμα εθνικής κλίμακας.

Η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ ήδη προχωρά σε ορισμένες προστατευόμενες περιοχές NATURA 2000 κρίσιμες για τη βιοποικιλότητα. Κάτι τέτοιο θα αποτελέσει καίριο χτύπημα στους πληθυσμούς ευάλωτων άγριων πουλιών και άλλων ζώων.

Επιπλέον, μια εξίσου σημαντική βλάβη στους προστατευόμενους βιότοπους και στα φυσικά οικοσυστήματα είναι η διάνοιξη δρόμων σε αδιατάρακτες περιοχές υψηλής φυσικότητας, μέχρι στιγμής άβατες για τα μηχανικά μέσα. Η άγρια φύση, πανίδα και χλωρίδα, έχει απόλυτη ανάγκη να διαθέτει χώρους πολύ χαμηλής όχλησης, γι' αυτό και η σημασία των αποκαλούμενων «roadless areas» (περιοχές χωρίς δρόμους) στη διατήρηση κρίσιμων θυλάκων βιοποικιλότητας έχει πλέον αναγνωριστεί σε παγκόσμια κλίμακα.

Ας δούμε αναλυτικά μερικές περιπτώσεις:

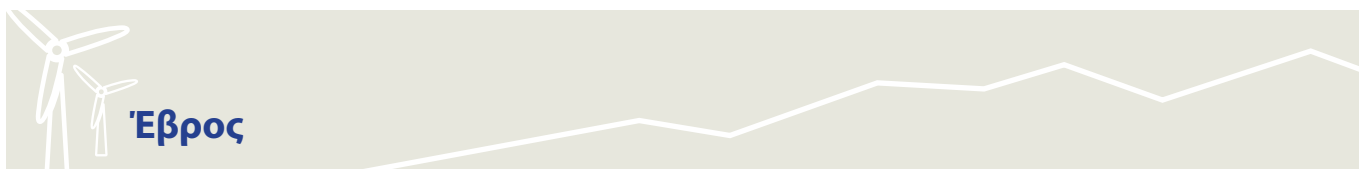

Στην περιοχή του ορεινού συμπλέγματος των Αγράφων, στα σύνορα της Ευρυτανίας και της Καρδίτσας, έχουν αδειοδοτηθεί δύο ΑΣΠΗΕ εντός περιοχών NATURA 2000 και συγκεκριμένα **σε περιοχές που είναι καίριας σημασίας τόσο για τα Όρνια όσο και για την καφέ αρκούδα και τον λύκο**. Ο πρώτος ΑΣΠΗΕ θα έχει ισχύ 46 MW και 20 ανεμογεννήτριες, ενώ ο δεύτερος ισχύ 40 MW και επίσης 20 ανεμογεννήτριες. Οι δύο ΑΣΠΗΕ θα συνδέονται με το εθνικό δίκτυο με εναέριο δίκτυο μεταφοράς ρεύματος, μέσω πυλώνων υψηλής τάσης.

Όπως προκύπτει από τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των δύο έργων, οι δύο ΑΣΠΗΕ θα εγκατασταθούν σε απόσταση μόλις 900 μ. και 2,8 χλμ. αντίστοιχα από τη βασική θέση θερινής συγκέντρωσης (κούρνια) των Όρνιων στην περιοχή, όπου έχουν καταγραφεί συγκεντρώσεις έως και 50 ατόμων (που αποτελούν το 20-25% του συνολικού πληθυσμού Όρνιων της ηπειρωτικής Ελλάδας). **Να σημειωθεί ότι οι γύπες και ειδικά τα Όρνια είναι τα πλέον ευάλωτα πουλιά στην πρόσκρουση σε ανεμογεννήτριες, βάσει δεκάδων δημοσιευμένων επιστημονικών εργασιών.**

Η θιγόμενη περιοχή αποτελεί επίσης τομέα επαναποίκησης της καφέ αρκούδας (είδος προτεραιότητας). Παράλληλα, μόνο για την εγκατάσταση των δύο αυτών ΑΣΠΗΕ **θα αλλοιωθούν σε βαθμό μη αναστρέψιμο 843.597 τ.μ. δάσους και δασικών-χορτολιβαδικών εκτάσεων**, σε υψόμετρο 1.600-2.000μ. Η έκταση αυτή **ισοδυναμεί με 210 γήπεδα ποδοσφαίρου.**

Η περιοχή της Θράκης έχει τεράστια ορνιθολογική σημασία για την Ελλάδα και την Ευρώπη. Στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης υπάρχουν 5 Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Άγρια Πουλιά, εκ των οποίων δύο έχουν χαρακτηριστεί Εθνικά Πάρκα και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης της Οδηγίας για τους Οικοτόπους. Παρ' όλα αυτά, οι νομοί Έβρου - Ροδόπης έχουν χαρακτηριστεί ως Περιοχή Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ), με σχεδιασμό για εγκατάσταση περισσότερων από 400 ανεμογεννητριών (960 MW).

Ιδίως το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου αποτελεί τόπο πανευρωπαϊκής σημασίας, καθώς έχουν παρατηρηθεί 36 από τα 38 είδη ημερόβιων αρπακτικών της Ευρώπης. **Επισημαίνεται ότι τα 103 άτομα του μοναδικού εναπομείναντα στη ΝΑ Ευρώπη πληθυσμού Μαυρόγυπα αναπαράγονται στο Εθνικό Πάρκο Δαδιάς και χρησιμοποιούν την ευρύτερη περιοχή της Θράκης για τροφοληψία.**

Στην περιοχή του Έβρου και περιφερειακά του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς, πέρα από τις πολλές ήδη εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες, το Συμβούλιο της Επικρατείας επέτρεψε το 2018 τη δημιουργία δύο ΑΣΠΗΕ (16,1 MW και 12,8 MW). Η περιοχή αμφοτέρων των ΑΣΠΗΕ εντοπίζεται εντός της ζώνης υψηλής συχνότητας παρουσίας του Μαυρόγυπα. Σε σχετικές δημοσιευμένες εργασίες¹, υπολογίστηκε πως, αν υλοποιηθεί στο σύνολό του ο σχεδιασμός, η θνησιμότητα των Μαυρόγυπων εξαιτίας των προσκρούσεων στις ανεμογεννήτριες θα υπερβαίνει σαφώς τον ρυθμό γεννήσεων, **οδηγώντας μαθηματικά το είδος στην εξαφάνιση.**

© Δημήτρης Βασιλάκης/Αρχείο WWF Ελλάς

Νεκρό Όρνιο εξαιτίας πρόσκρουσης σε ανεμογεννήτρια στον Έβρο

¹ Vasilakis, D.P., Whitfield, D.P., Schindler, S., Poirazidis, K.S. & Kati, V. 2016. Reconciling endangered species conservation with wind farm development: Cinereous vultures (*Aegypius monachus*) in south-eastern Europe. *Biological Conservation*. 2016; 196: 10–17.

Vasilakis, D.P., Whitfield, D.P. & Kati, V. 2017. A balanced solution to the cumulative threat of industrialized wind farm development on cinereous vultures (*Aegypius monachus*) in south-eastern Europe. *PLoS ONE* 12 (2017).

Η Μάνη αποτελεί ένα από τα τέσσερα θεσμοθετημένα μεταναστευτικά περάσματα της Ελλάδας, με εθνική και ευρωπαϊκή σημασία, καθώς κατά τη μεταναστευτική περίοδο διέρχονται από την περιοχή περισσότερα από 5.000 αρπακτικά πουλιά, που είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε πρόσκρουση με ανεμογεννήτριες².

Εκεί εγκαθίστανται τέσσερις ΑΣΠΗΕ, συνολικής ισχύος 103,2 MW, με 48 συνολικά ανεμογεννήτριες (οι 8 ήδη σε λειτουργία), εντός περιοχής NATURA. Στα μεταναστευτικά περάσματα, οι επιπτώσεις από πρόσκρουση δεν αφορούν μεμονωμένα άτομα, αλλά μεγάλους αριθμούς από μεταναστευτικά πουλιά που έχουν μεγάλη πυκνότητα κατά τη διέλευσή τους από το πέρασμα. **Επομένως, οι θανατώσεις από πρόσκρουση είναι μαζικές και όχι μεμονωμένες.**

Με βάση το σχέδιο δράσης για τα αρπακτικά πουλιά, το οποίο εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης της Βόννης, **δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΣΠΗΕ σε περιοχές που είναι αναγνωρισμένα μεταναστευτικά περάσματα.**

Δεν χρειάζεται καν να θίξουμε εδώ και το σοβαρότατο ζήτημα συμβατότητας των γιγαντιαίων κατασκευών ύψους 120 και πλέον μέτρων (όσο ένα κτίριο 25 ορόφων) με το αυστηρό φυσικό, πολιτιστικό και οικιστικό τοπίο της Μάνης.

© Νίκος Τσιπέλας

² Ορνιθολογική Έκθεση για τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας «GR2540008: Νότια Μάνη». Πρόγραμμα επαναξιολόγησης 69 Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας. ΥΠΕΚΑ, 2009.

Στη νότια Σκύρο, στο όρος Κόχυλας, του οποίου το μεγαλύτερο τμήμα αποτελεί περιοχή NATURA 2000, τόσο σύμφωνα με την Οδηγία για τους Οικοτόπους όσο και με την Οδηγία για τα Πουλιά, έχουν λάβει άδεια παραγωγής 9 ΑΣΠΗΕ, συνολικής ισχύος 333 MW, αποτελούμενοι από 64 ανεμογεννήτριες.

Στη νότια Σκύρο (περιοχή εγκατάστασης των ΑΣΠΗΕ) και τις γύρω νησίδες εντοπίζεται η **μεγαλύτερη αποικία Μαυροπετρίτη παγκοσμίως**, αφού στην περιοχή έχουν καταγραφεί από την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία συνολικά 1.177 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί σε εκτίμηση 824 ζευγαριών, ποσοστό πάνω από το **3% του παγκόσμιου πληθυσμού** του είδους. Σημειώνεται ότι **στην Ελλάδα αναπαράγεται περί το 85% του παγκόσμιου πληθυσμού του Μαυροπετρίτη** και αυτό καθιστά τη διατήρηση του είδους όχι μόνο εθνική αλλά και **διεθνή** υποχρέωση της χώρας.

Παράλληλα, η περιοχή του Όρους Κόχυλα αποτελεί μία από τις περιοχές της Ελλάδας με την υψηλότερη πυκνότητα σε σημαντικά και σπάνια είδη χλωρίδας. Στον Κόχυλα συναντώνται 7 είδη φυτών που κατατάσσονται ως Απειλούμενα, εκ των οποίων τα 6 περιλαμβάνονται στις δύο εκδόσεις του *Βιβλίου Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελληνικής Χλωρίδας*. Από αυτά τα είδη τα 3 είναι τοπικά ενδημικά της Σκύρου (*Aethionema retsina*, *Scorzonera scyria*, *Allium occultum*). Η κατάσταση της ενδημικής χλωρίδας και η συνολική ακεραιότητα της περιοχής αναμένεται να διαταραχθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διάνοιξη **61 χιλιομέτρων νέων δρόμων** και τους μεγάλης κλίμακας εκβραχισμούς που προϋποθέτει η δημιουργία των βάσεων των 64 ανεμογεννητριών (5,6 MW έκαστη) **ύψους άνω των 200 μέτρων!**

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, σε συνεργασία με τον Δήμο Σκύρου και την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, έχει καταθέσει στη Διοίκηση σχετικό υπόμνημα για την τεκμηρίωση των σοβαρών επιπτώσεων από την εγκατάσταση των 9 ΑΣΠΗΕ.

 Μπορείτε να διαβάσετε το Τεχνικό Υπόμνημα [ΕΔΩ](#)

14 νησίδες του Νότιου Αιγαίου

Στον εξαιρετικά περιορισμένο χώρο 14 προστατευόμενων νησίδων του Ν. Αιγαίου, εντός 10 περιοχών NATURA 2000 (εκ των οποίων 6 Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά) σχεδιάζονται τρεις ΑΣΠΗΕ με 104 ανεμογεννήτριες (από 3 MW έως 6 MW εκάστη), οδικό δίκτυο 70 χιλιομέτρων, 14 λιμάνια, 14 ελικοδρόμια, μόνιμο έντονο φωτισμό τη νύχτα και πλήθος συνοδών έργων (κτίρια, δεξαμενές κ.λπ.).

Η κατασκευή-λειτουργία των ΑΣΠΗΕ και η συνεχής ανθρώπινη παρουσία **απειλούν άμεσα (με πρόσκρουση, εκποτισμό, όχληση και καταστροφή ενδιαιτήματος) όλα τα είδη πουλιών** για τα οποία οι νησίδες έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας, καθώς και την καταστροφή ενδιαιτημάτων ενδημικών ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, μαζί με πληθώρα περιβαλλοντικών οργανώσεων και επιστημονικών φορέων, εναντιώθηκε έντονα σε αυτό το σχέδιο, που θα ισοπεδώσει κυριολεκτικά τις πολύτιμες βραχονησίδες.

Δείτε:

Τα Γκαλαπάγκος της Μεσογείου απειλούνται!

Απαιτείται ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ για την προστασία των τελευταίων καταφυγίων για την άγρια ζωή στην Ελλάδα!

Γ. Ανεμογεννήτριες παντού; Όχι, ευχαριστώ!

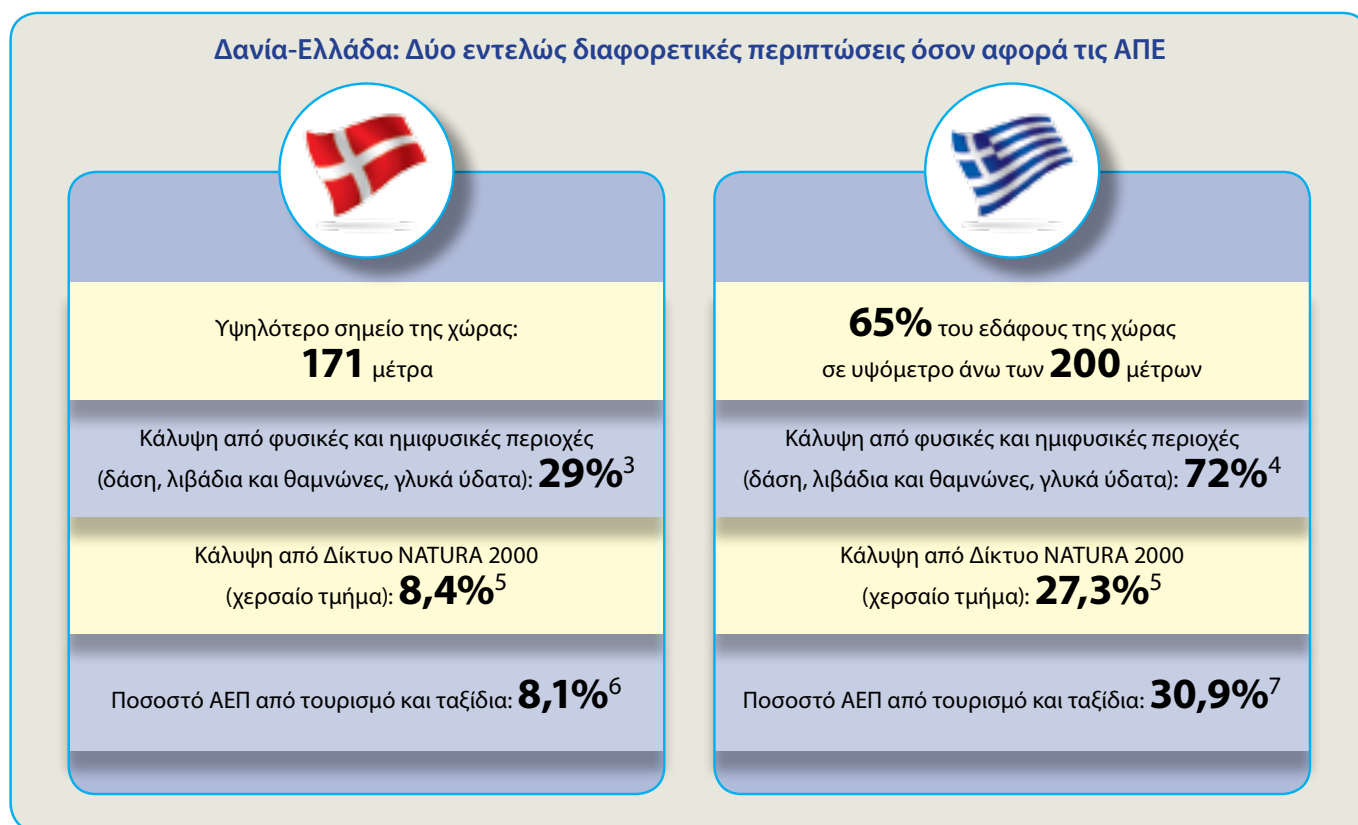
Μετά από όλα αυτά, τίθεται ένα εύλογο ερώτημα:

Είναι οι βιομηχανικοί ΑΣΠΗΕ η καταλληλότερη εφαρμογή ΑΠΕ για την Ελλάδα;

Συχνά διαβάζουμε για το «παράδειγμα της Δανίας», όπου έχουν εγκατασταθεί πάνω από 4.500 ανεμογεννήτριες, και ότι θα πρέπει να φτάσουμε τις επιδόσεις της.

Όμως, στον ενεργειακό σχεδιασμό θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας.

Ας συγκρίνουμε λοιπόν ορισμένα στοιχεία των δύο χωρών:

Είναι φανερό ότι μιλάμε για δύο εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις όσον αφορά τη φύση και το τοπίο, το οποίο στην περίπτωση της Ελλάδας αποτελεί μάλιστα και άμεση πηγή εθνικού εισοδήματος, λόγω του τουρισμού και των περιηγήσεων.

Όσο για τις προστατευόμενες περιοχές NATURA 2000, η σύγκριση είναι συντριπτική. Η Ελλάδα έχει τριπλάσιο ποσοστό έκτασης της χώρας που καλύπτεται από το Δίκτυο NATURA 2000, καθώς φιλοξενεί περίπου το 25-30% των αυτοφυών φυτών της Ευρώπης (με το 20% αυτών να είναι αποκλειστικά ενδημικά της χώρας –περίπου 1.450 είδη⁸, ο υψηλότερος αριθμός στην Ευρώπη), ενώ αντίστοιχα είναι και τα ποσοστά της αυτόχθονης πανίδας, η οποία υπολογίζεται σε περίπου 30.000 είδη⁹. Στη Δανία, τα ενδημικά είδη φυτών είναι λιγότερα από 10.

³ Greece land cover country fact sheet 2012, European Environmental Agency
<https://www.eea.europa.eu/themes/landuse/land-cover-country-fact-sheets/gr-greece-landcover-2012.pdf/view>

⁴ Denmark land cover country fact sheet 2012, European Environmental Agency
<https://www.eea.europa.eu/themes/landuse/land-cover-country-fact-sheets/dk-denmark-landcover-2012.pdf/view>

⁵ EUROSTAT https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Biodiversity_statistics

⁶ Denmark - Contribution of travel and tourism to GDP as a share of GDP
<https://knoema.com/atlas/Denmark/topics/Tourism/Travel-and-Tourism-Total-Contribution-to-GDP/Contribution-of-travel-and-tourism-to-GDP-percent-of-GDP>

⁷ Συνολική συμμετοχή του ελληνικού τουρισμού στο ΑΕΠ
<https://sete.gr/el/stratigiki-gia-ton-tourismo/vasika-megethi-tou-ellinikoy-tourismoy/>

⁸ Dimopoulos, P., Raus, Th., Bergmeier, E., Constantinidis, Th., Iatrou, G., Kokkini, S., Strid, A. & Tzanoudakis, D. 2013. Vascular plants of Greece: An annotated checklist. Berlin: Botanic Garden and Botanical Museum Berlin-Dahlem; Athens: Hellenic Botanical Society. [Englera 31]

⁹ Λεγάκις, Α. & Μαραγκού, Π. 2009. Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία. ΥΠΕΚΑ. σελ. 213-353

? Θα μειωθεί η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ εάν δεν εγκατασταθούν ΑΣΠΗΕ σε περιοχές NATURA;

Πρόσφατα δημοσιεύθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας το **Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)**.

 Μπορείτε να το διαβάσετε [ΕΔΩ](#)

Πρόκειται για το στρατηγικό σχέδιο της ελληνικής κυβέρνησης για τα θέματα της ενέργειας και του κλίματος και σε αυτό παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων ενεργειακών και κλιματικών στόχων έως το 2030.

Στο ΕΣΕΚ διευκρινίζεται ότι, μέχρι το 2030, ο στόχος για παραγωγή ηλεκτρισμού μέσω αιολικής ενέργειας (εγκατεστημένη ισχύς αιολικών) είναι 7.050 MW.

Ας δούμε τώρα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ιανουάριος 2020), ποια είναι η κατάσταση στον τομέα.

Οι ΑΣΠΗΕ χωρίζονται σε 4 κατηγορίες: με άδεια παραγωγής (κατατεθειμένη πλήρη αίτηση), με άδεια παραγωγής με ΑΕΠΟ (Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων), με άδεια εγκατάστασης (δυνατότητα έναρξης κατασκευής), με άδεια λειτουργίας (εγκατεστημένο έργο σε λειτουργία).

Και αυτή είναι η ισχύς τους ανά κατηγορία αδειοδότησης:

	Σύνολο (MW)	Εκτός NATURA 2000 (MW)
Άδεια λειτουργίας	3.114	2.387
Άδεια εγκατάστασης	1.567	1.113
Άδεια παραγωγής (με ΑΕΠΟ)	4.330	3.044
Άδεια παραγωγής	19.211	12.191

 Τα στοιχεία από τον Γεωπληροφοριακό Χάρτη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ιανουάριος 2020): <http://www.rae.gr/geo/>

Σύμφωνα με τον πίνακα:

Στην Ελλάδα βρίσκονται ήδη σε λειτουργία ΑΣΠΗΕ συνολικής ισχύος 3.114 MW.

Άρα, για να καλυφθεί ο στόχος του 2030, μέσα στα επόμενα 10 χρόνια τα υπόλοιπα 3.936 MW μπορούν να παραχθούν από τα 15.235 MW που διαθέτουν σήμερα οι αδειοδοτημένοι ΑΣΠΗΕ εκτός περιοχών NATURA.

Δηλαδή, αρκεί να εγκατασταθεί μόλις το 25,8% των ήδη αδειοδοτημένων ΑΣΠΗΕ εκτός περιοχών NATURA για να υπερκαλυφθεί ο στόχος του ΕΣΕΚ για το 2030!

Κατά συνέπεια:

- **Η κάλυψη των στόχων παραγωγής ενέργειας από ΑΣΠΗΕ μπορεί να καλυφθεί χωρίς την εγκατάσταση ΟΥΤΕ ΜΙΑΣ πρόσθετης ανεμογεννήτριας μέσα σε προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000!**
- **Δεν συντρέχει κανένας λόγος για αδειοδότηση νέων ΑΣΠΗΕ, ειδικότερα εντός του Δικτύου NATURA 2000.**

Δ. Λόγος στον αντίλογο

Οι εταιρείες κατασκευής ΑΣΠΗΕ αντιπαραθέτουν τα δικά τους επιχειρήματα προκειμένου να μειώσουν τις ανησυχίες σχετικά με την παρουσία ανεμογεννητριών σε προστατευόμενες περιοχές.

Ο χάρτης της ΡΑΕ (βλ. χάρτη 4, σελ. 10) είναι παραπλανητικός. Μόνο ένα μικρό ποσοστό από τα έργα αυτά θα γίνουν.

Το ζήτημα είναι ότι σε περιοχές όπου έχουν ήδη εγκατασταθεί ΑΣΠΗΕ σε υψηλή πυκνότητα, όπως η **Καρυστία** (βλ. χάρτη 2, σελ. 9) και ο **Έβρος** (βλ. χάρτη στη σελ. 9), η γειτνίαση ή και ίδια η ύπαρξή τους εντός προστατευόμενων περιοχών NATURA είναι **παραπάνω από έντονη**.

Τίποτα δεν διασφαλίζει ότι το «μικρό ποσοστό» των έργων που τελικά θα ολοκληρωθούν ΔΕΝ θα βρίσκεται εντός προστατευόμενων περιοχών.

Εξάλλου, όπως καταδείχθηκε προηγουμένως, αρκεί η ολοκλήρωση **μόλις του 25,8%** των μέχρι στιγμής αδειοδοτημένων ΑΣΠΗΕ εκτός περιοχών NATURA ώστε να **καλυφθούν** οι στόχοι του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα για το 2030.

Οι γάτες σκοτώνουν περισσότερα πουλιά από τις ανεμογεννήτριες.

Οι γάτες ζουν πρωτίστως μέσα και γύρω από το δομημένο περιβάλλον. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συλλόγου Προστασίας & Περίθαλψης Αγριας Ζωής ANIMA για το 2019, **το 80% των πουλιών που βρέθηκαν σε περίθαλψη από επιθέσεις γάτας ήταν τυπικά αστικά πτηνά** όπως τα περιστέρια.

Αντίθετα, πολλά από τα πουλιά-θύματα των ΑΣΠΗΕ ανήκουν σε **σπάνια και απειλούμενα είδη** και η θανάτωσή τους προκαλεί κρίσιμο κίνδυνο για την επιβίωση και αναπαραγωγή των ειδών αυτών.

Το ζήτημα είναι ποιοτικό και όχι ποσοτικό.

Πρέπει να αποφασίσουμε αν θέλουμε ενέργεια από ΑΠΕ.

Η διείσδυση των ΑΠΕ στον ενεργειακό σχεδιασμό είναι συμβατική και αναπόφευκτη υποχρέωση της χώρας. Ωστόσο **κανένας δεν δεσμεύει την Ελλάδα να αξιοποιήσει συγκεκριμένες μορφές εκμετάλλευσης ΑΠΕ**.

Η χώρα μας επίσης δεσμεύεται (και μάλιστα από το Σύνταγμα της Ελλάδας πλέον) να ακολουθεί τις αρχές της **αιεφόρου ανάπτυξης** που επιβάλλει την ταυτόχρονη επιδίωξη της περιβαλλοντικής προστασίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της οικονομικής ανταγωνιστικότητας.

Οι βιομηχανικού τύπου ΑΣΠΗΕ σε προστατευόμενες περιοχές δεν έχουν κανένα χαρακτηριστικό αιεφόρου ανάπτυξης. Το ενεργειακό μείγμα των συμβατικών ΑΠΕ στην Ελλάδα μπορεί να καλυφθεί στο δομημένο περιβάλλον, το οποίο υπολογίζεται σε 2.500 τ.χλμ., αποκλείοντας επιπλέον τη σπατάλη κατά τη μεταφορά του ηλεκτρικού ρεύματος από μακρινά βουνά και νησίδες. Η μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος από μακρινές αποστάσεις εξάλλου συνδέεται με απώλειες ενέργειας που είναι περιβαλλοντικά ανεπίτρεπτες.

Το μεγάλο πρόβλημα για τους γύπες και τα μεγάλα αρπακτικά είναι τα δηλητήρια και όχι οι ΑΣΠΗΕ.

Τα δηλητηριασμένα δολώματα είναι ο υπ' αριθμόν 1 κίνδυνος για τους γύπες και τα μεγάλα αρπακτικά, αποτελούν όμως **παράνομη** δραστηριότητα.

Η θανάτωση/εκτοπισμός από υποδομές ρεύματος (όπως οι ανεμογεννήτριες) είναι ο υπ' αριθμόν 2 κίνδυνος, κατασκευάζονται όμως με **νόμιμες** διαδικασίες, κάτι που σημαίνει ότι η χωροθέτησή τους μπορεί να ρυθμιστεί σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα τόσο του εθνικού όσο και του ενωσιακού Δικαίου.

Κάτι πρέπει να θυσιάσουμε προκειμένου να πετύχουμε τους στόχους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Υπενθυμίζουμε ξανά ότι **η απώλεια της βιοποικιλότητας είναι εξίσου καταστροφική με την κλιματική αλλαγή** και ότι η μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο ενεργειακό μοντέλο πηγαίνει χέρι-χέρι με τη διατήρηση των ειδών της πανίδας και της χλωρίδας.

Ε. Τι συμβαίνει και τι πρέπει να συμβεί

Η κατάσταση σήμερα

Η ελληνική Διοίκηση, μέσα από τις πράξεις και τις παραλείψεις των οργάνων της, δείχνει ότι μέχρι στιγμής δεν έχει ακόμη ενσωματώσει στη λειτουργία της την πρόποσα ερμηνεία των ενωσιακών Οδηγιών και των επιταγών του ελληνικού Δικαίου για την προστασία των άγριων πουλιών και της Φύσης.

Η εγκατάσταση δραστηριοτήτων δεν απαγορεύεται εντός προστατευόμενων περιοχών. Όμως, **τα έργα, είτε εντός είτε πλησίον των περιοχών NATURA, οφείλουν να εναρμονίζονται με τον χαρακτήρα των ευαίσθητων αυτών περιοχών, ενισχύοντας τις βιώσιμες και ήπιες μορφές οικονομικής ανάπτυξης.** Συγκεκριμένα, απαγορεύονται δραστηριότητες που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα προστατευόμενα είδη ή στους ίδιους τους οικοτόπους.

Έτσι, πριν από την έγκριση κάθε δραστηριότητας εντός των προστατευόμενων περιοχών NATURA, πρέπει να υπάρχει «δέουσα εκτίμηση» των επιπτώσεων της δραστηριότητας στην περιοχή.

Σύμφωνα με την Οδηγία, **αν οι αρμόδιες εθνικές αρχές διατηρούν έστω και αμφιβολίες ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών ενός έργου, τότε είναι υποχρεωμένες να ακυρώσουν την εκτέλεσή του.**

Αυτός ο όρος παραβιάζεται συστηματικά από τις αποφάσεις της Διοίκησης, καθώς διαρκώς εγκρίνονται έργα, παρά το ότι έχουν αποδεδειγμένα σοβαρές επιπτώσεις σε οικοτόπους και βιοποικιλότητα, όπως αναφέρεται ρητώς ακόμη και στις ίδιες τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των έργων.

Ακόμη, υπάρχουν παραδείγματα έγκρισης έργων, όπου προτάθηκαν και έγιναν αποδεκτά «αντισταθμιστικά μέτρα», κάτι που απαγορεύεται ρητώς, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δεσμεύει τη Διοίκηση και τα εθνικά δικαστήρια. Συγκεκριμένα, η ευρωπαϊκή Οδηγία για τους Οικοτόπους προβλέπει εκ προοιμίου την υποχρέωση διατήρησης των οικοτόπων και δεν ανέχεται την εκ των υστέρων αποκατάσταση των ζημιών που προκαλεί ο επιπόλαιος χωροταξικός σχεδιασμός.

Δυστυχώς, ακόμη και το Συμβούλιο της Επικρατείας, στις αποφάσεις που εκδίδει για εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ εντός περιοχών του δικτύου NATURA 2000, συχνά δεν συνυπολογίζει τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου όσον αφορά αυτή τη «δέουσα εκτίμηση» των επιπτώσεων. Έτσι, καταλήγει να εγκρίνει έργα με αποδεδειγμένα σοβαρές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές.

Γ' αυτούς τους λόγους, στις 14 Φεβρουαρίου 2020, τρεις περιβαλλοντικές οργανώσεις, η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, η Καλλιστώ και η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, κατέθεσαν καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη συστηματική και κατάφωρη παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας από την Ελληνική Δημοκρατία.

Η υποβολή καταγγελίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα από τα βασικά μέσα που διαθέτουν οι πολίτες για να καταγγείλουν κάθε μέτρο (νομοθετικό, κανονιστικό ή διοικητικό) ή πρακτική κράτους μέλους που θεωρούν ότι παραβιάζει το δίκαιο της Ε.Ε.

Η Επιτροπή διερευνά την καταγγελία και, εάν κρίνει ότι υπάρχει τέτοια παράβαση, έχει τη δυνατότητα να κινήσει διαδικασία παράβασης κατά του κράτους μέλους και, στη συνέχεια, να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κίνηση αυτή αποτελεί μια ύστατη προσπάθεια για την ευθυγράμμιση των αποφάσεων της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης με όσα ρητώς ισχύουν τόσο στο ενωσιακό όσο και στο εθνικό δίκαιο.

 Δείτε σχετικά με την καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή [ΕΔΩ](#)

Τι μπορεί να γίνει: Μια αμοιβαίως επωφελής ρύθμιση

Η χωροθέτηση των ΑΣΠΗΕ γίνεται σύμφωνα με όσα προβλέπει το εγκεκριμένο ειδικό χωροταξικό σχέδιο.

Το ισχύον **Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού** χρονολογείται από το 2008. Πέραν του ότι είναι παρωχημένο, καθώς δεν λαμβάνει υπόψη την επιδείνωση της κατάστασης της βιοποικιλότητας παγκοσμίως και στην Ελλάδα, έχει σοβαρά προβλήματα νομιμότητας και για τον λόγο αυτόν αποτελεί τόσο αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ όσο και αντικείμενο έρευνας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για παραβάσεις των Οδηγιών της βιοποικιλότητας 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ.

Αυτή τη στιγμή, παρ' όλο που έχει δημοσιευθεί το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, η σύνταξη νέου Χωροταξικού Σχεδίου για τις ΑΠΕ καθυστερεί.

Πρόταση για μια βιώσιμη λύση

Εν όψει λοιπόν της αναθεώρησης του Χωροταξικού Σχεδίου για τις ΑΠΕ, το οποίο επιβάλλεται να συνταχθεί άμεσα, θα πρέπει:

Να προβλεφθεί η εξαίρεση των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 και των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (ΣΠΠ) από τη χωροθέτηση έργων βιομηχανικής κλίμακας, όπως οι ΑΣΠΗΕ.

Μια τέτοια συνθήκη οδηγεί τη χωροθέτηση των βιομηχανικών αυτών έργων σε τροποποιημένη γη και ενισχύει τη στρόφη σε εφαρμογές ΑΠΕ με μεγαλύτερη συμβατότητα με το τοπίο και το ανάγλυφο της Ελλάδας.

Μια συνθήκη «win-win»!

Η εξαίρεση των περιοχών NATURA 2000 και των ΣΠΠ από τη χωροθέτηση ΑΣΠΗΕ ευνοεί:

Το φυσικό περιβάλλον	Την προώθηση της αιολικής ενέργειας
Προστασία των κρισιμότερης σημασίας στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος	Απλοποίηση και επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
Διαφύλαξη της ακεραιότητας του Δικτύου NATURA 2000 και των ΣΠΠ	Εγκατάσταση περισσότερων ΑΣΠΗΕ σε τροποποιημένη γη και άρα μείωση κόστους για υποδομές μεταφοράς ρεύματος και άλλα συνοδά έργα
Διατήρηση απαραβίαστων πολύτιμων πυρήνων άγριας ζωής και τοπίων	Βελτίωση του περιβαλλοντικού προφίλ της αιολικής ενέργειας - Μεγαλύτερη αποδοχή

Ας μην αφήσουμε να πληρώσει η ελληνική Φύση τα λάθη και τις παραλείψεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΑΠΕ!

Partnership for
nature and people

Η **Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία** είναι περιβαλλοντική μη κερδοσκοπική οργάνωση με αντικείμενο την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής Φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά, όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας και μελέτης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης, καθώς και παρεμβάσεις για τα κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος.

Στόχοι της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ είναι:

- Η προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους μέσα από καταγραφές, έρευνα και μελέτη των άγριων πουλιών, όπως και την ανάδειξη, διαχείριση και προστασία προστατευόμενων περιοχών
- Η ενημέρωση των πολιτών για το φυσικό περιβάλλον και τα άγρια πουλιά, μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και δράσεων ευαισθητοποίησης
- Η παρέμβαση στις περιπτώσεις παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η διατύπωση και προώθηση θέσεων για κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία:

- Είναι από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές ΜΚΟ στην Ελλάδα
- Είναι η μοναδική ΜΚΟ με αποκλειστικό αντικείμενο την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους
- Αποτελεί τον ελληνικό εταίρο της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία του περιβάλλοντος, με πάνω από 110 εθνικές οργανώσεις και 2,5 εκ. μέλη
- Έχει βραβευθεί από την Ακαδημία Αθηνών (1993) για τη δράση της

www.ornithologiki.gr

BirdlifeGreece

Ornithologiki

eoehos